

Дан рода артиљерије и Мешовите артиљеријске бригаде

МОБИЛНА ВАТРЕНА МОЋ НА БОЈИШТУ

У сусрет два празника – Дана рода артиљерије и Мешовите артиљеријске бригаде – овај текст посветили смо јединици која је носилац ватрене подршке јединица Копнене војске и јединица Војске Србије, а за коју, захваљујући односу према професији и колективу, увођењу савремених средстава и система, те посвећености обуци и струци, слободно можемо рећи да је понос Копнене војске

Приредила Мира ШВЕДИЋ

Фото: архива Мешовите артиљеријске бригаде и фото-репортери МЦ „Одбрана”

Пледајући развој артиљерије од старог века, када се појавила идеја о употреби механичких справа за изbacивање камена и стрела и када су та средства имала намену тешке опсадне опреме за рушење зидина и освајање утврђења, преко еволуције настале проналаском црног барута и његовим доношењем у Европу, артиљерија је данас напредовала до софистициране, мобилне ватрене моћи на бојишту. Вероватно да су кључне карактеристике вишевековног постојања тог рода управо тежња артиљераца за усавршавањем, уз примену иновација у науци и технологији, као и праћење савремених трендова и потреба јединица на бојишту које артиљеријске јединице подржавају у току извођења борбених дејстава.

Историјски гледано, употреба артиљерије обележила је више епоха и догађаја. Од средњег века, преко Луја 14, који је наредио да се на бронзаним топовима излију речи „Ultima Ratio Regum” – последњи аргумент краља, преко употребе артиљерије у епохи стајаће војске, потом устаничких топова у српској револуцији, па масовних калибара у Првом светском рату, или техничким иновацијама и појавом ракетне артиљерије у Другом светском рату. Данас смо сведоци нове револуције овог рода, коју поред развоја постојећих врста система, карактерише масовна употреба различитих врста даљински пилотираних ваздухоплова и „паметне” муниције, уз имплементацију вештачке интелигенције.

Артиљерци у српској војсци увек су важили за прагматичне, школоване и поуздане официре, верне традицији и вредностима свог рода, а исто тако отворене за иновације и нове технологије. Кроз историју, били су војводе, банови, научници, а многи родови и службе издвојили су се управо из артиљеријске струке.

У сусрет Дану рода артиљерије и Дану Мешовите артиљеријске бригаде, ову причу посветили смо управо јединици која је носилац ватрене подршке јединица Копнене војске и јединица Војске Србије, а која је, захваљујући односу према професији и колективу, увођењу савремених средстава и система, те посвећености обуци и струци, слободно можемо рећи, понос Копнене војске. Саговорници „Одбране” били су артиљерци те јединице, почев од команданта пуковника Миодрага Младеновића, који је на њеном челу нешто више од годину дана.

ТЕЖИШНИ ЗАДАЦИ

Од претходног Дана артиљерије припадници Мешовите артиљеријске бригаде вредно су радили, увели у строј нова средства и системе и обучавали

Командант бригаде
пуковник Миодраг Младеновић

се за њихову борбену употребу. Овоме сведоче изведена гађања и вежбе, учешће у међународној војној сарадњи, обука припадника у земљи и иностранству и садејство са јединицама Војске Србије у интеграцији навођења артиљеријске ватре уз помоћ система на борбеним возилима, преноси оптоелектронских уређаја и даљински пилотираних ваздухоплова.

– Тежишни задатак којим смо се бавили у бригади била је обука, као најважнији чинилац оперативних способности. Истичем знатан број артиљеријских бојевих гађања која смо извели. Била нам је велика част да будемо учесници велике војне параде „Снага јединства” у Београду прошлог септембра, где смо први пут у јавности приказали нека од новоуведених средстава и система. Затим смо у октобру реализовали заједничку обуку са оружаним снагама Републике Азербејџан, а у претходној години активно смо сарађивали у обуци и са Националном гардом Кипра. Самоходни топовско-хаубички артиљеријски дивизион 155 mm НОРА Б-52 проглашен је на основу резултата за најбољу јединицу Копнене војске у 2025. години, што опет показује да је јединица на правом путу. Током гађања из новоуведених и модернизованих средстава и система наоружања на „Пасуљанским ливадама” 28. јуна, јавности смо први пут приказали дејство система РМ-70 „вампира”, за који је део наших припадника претходно прошао обуку у Чешкој Републици. На војној вежби „Победник 2026” на Пештеру у септембру приказаћемо могућности још

неких новоуведених средстава – истакао је пуковник Младеновић и додао да, осим што активно раде са представницима домаће одбрамбене индустрије на развоју и модернизацији артиљеријских средстава, у оквиру међународно-војне сарадње размењују искуства, а припадници бригаде учествовали су у значајном броју међународних активности на тему артиљерије, њеног развоја и будућности.

Пуковник Младеновић говори и о значају интервидовских вежби.

– Интервидовске вежбе су један од сложених облика вежби које изводимо ради унапређења синхронизације дејстава између видова у току извођења операција. Осим унапређења борбене спремности јединица, интервидовске вежбе пружају могућност и за оптимизацију преноса информација, логистичке подршке, примену нових тактика и процедура у условима који најближе симулирају борбена дејства, јачање самопоуздања и увежбавање практичних радњи суочавањем са различитим ситуацијама у комплексним сценаријима вежбе. Интервидовске, односно здружене тактичке вежбе са бојевим гађањима, представљају круну у процесу обуке јединице, а учесницима пружају искуство

приближно стварном борбеном дејству. Свакој активности приступамо темељно и трудимо се да извучемо поуке и унапредимо кључне способности јединица за извођење ватрене подршке у операцијама.

Према речима команданта бригаде, јединица је у потпуности посвећена роду.

– Намена и задаци јединице омогућавају Мешовитој артиљеријској бригади да се тежишно посвети обуци на средствима рода и својим припадницима. Имамо велику подршку команданта Копнене војске и пуно разумевање претпостављене команде, и то целој јединици значи. Више људи у струци значи више искустава, а уз колективни дух који је ова јединица увек гајила, сматрам да смо успели да задржимо квалитет и да додатно унапредимо своје способности. Захваљујући највишем државном и војном руководству, бригада се опрема најсавременијим оруђима и ракетним системима и осталом војном опремом, што показује и поверење у способности наше јединице. Од формирања Мешовите артиљеријске бригаде, сви команданти, старешине, војници и цивилна лица поштовали су традиције српске артиљерије, радили су на унапређењу стања обучености и средстава ратне технике. Довде смо стигли заједничким радом и то је правац којим ћемо наставити и у будућности. Ми смо технички род, а исправна техника је основа рада у артиљерији и посвећујемо јој пуну пажњу.

Нашег саговорника, команданта бригаде, упитали смо који су то реални домети о којима наши артиљерци данас сањају.

— Када су снови у питању, никада није довољно и увек може даље. Слободно размишљање нас је и довело до напредних технолошких решења, али како артиљерија важи за прагматичан род, поносно можемо рећи да смо са новоуведеним системима способни да обезбедимо ватрену подршку јединицама Војске Србије на читавој територији Републике Србије. Увођење средстава и муниције са већим дометом иде у корак са подизањем степена мобилности маневарских јединица, јер маневар ватром мора да прати покрет јединица на терену. Већи домет често значи мање премештања и покрета, тежу детекцију и ефикаснију употребу јединице.

БРИГА О КАДРУ

Поред обуке и исправне технике у тој јединици, командант наглашава да је брига о људству на првом месту.

— Сматрам да имамо квалитетан кадар. Трудимо се да обезбедимо преношење знања и искустава на млађе генерације старешина и војника и обезбедимо будућност рода. Ово је највећа јединица своје врсте у Војсци Србије и имамо све услове за обуку на различитим врстама оруђа и са свим кључним службама у артиљерији. Поштујемо се међусобно и радо сарађујемо са осталим артиљеријским јединицама у Копненој војсци, јер снага овог рода управо долази из заједништва и колектива. Поред артиљераца, нашу јединицу чине и старешине и војници и других родова и служби. Везисти, информатичари, логистичари, мајстори, возачи, сви смо један комплементарни тим који може да изврши задатке из додељене мисије, обезбеди артиљеријско-ракетну подршку јединицама Копнене војске и извршава ватрене задатке и на оперативном и стратегијском нивоу. Од првог до задњег у строју бригаде, ми смо једна велика породица. Бринемо једни о другима — људи су нам на првом месту, а уз подршку виших нивоа командовања, континуирано улажемо напоре да унапредимо услове за рад у јединици — истакао је пуковник Младеновић.

Он се осврнуо и на промену кадра, одлазак искуснијих генерација у пензију и долазак нових генерација, што је природна појава у свакој јединици.

— Задовољни смо садашњим стањем, али увек има места за побољшања. Активно се припремамо и за увођење обавезног служења војног рока, део младих старешина упутили смо у специјалистичке центре за обуку војника како бисмо усавршили методику извођења обуке, а у току су и инфраструктурни радови на припреми објеката за смештај војника. У претход-

Потпуковник
Иван Ристић

ном периоду примили смо значајан број војника у професионалну војну службу, што је резултат њиховог поверења и задовољства јединицом након боравка у њој у склопу стручно-специјалистичког дела служења војног рока, а делом је то и резултат присуства јединице у јавности. Наиме, у склопу активности са Националном службом за запошљавање, са школама и наступима у медијима, трудимо се да свим грађанима, а пре свега младићима и девојкама, пренесемо део могућности јединице, атмосфере и колектива и, наравно, да оваквим видом активности обезбедимо квалитетан кадар за будућност.

Истакао бих и да смо, захваљујући изменама Закона о Војсци Србије, у априлу, поводом Дана Војске Србије, и у јуну, поводом Видовдана, уручили прве уговоре о раду на неодређено време најбољим професионалним војницима, што је корак којим се трајно решава њихов статус у Војсци Србије и чиме стичу нове могућности и сигурност за њихове породице. Припремамо се да за Дан Копнене војске, 16. новембра, такође уручимо уговоре за рад на неодређено време професионалним војницима који су трајно решавање статуса заслужили својим радом.

Командант Мешовите артиљеријске бригаде наглашава колико је важна култура сећања. Поштују традицију јединице и своје претходнике, а у сарадњи са Народним музејом из Лесковца у Спомен-соби јединице приредили су поставку дела изложбе „Ратни пут Моравске дивизије 1914–1918” са аутентичним предметима из тог периода. Каже да су учествовали у обележавању више историјских догађаја из српске историје, а 30. јула у богослужбеном простору у касарни прославили су и крсну славу јединице — Свету великомученицу Марину. Та светица је у народу позната као Огњена Марија и она се, по народном и војном веровању, сматра заштитницом артиљераца и свих људи који рукују ватреним оружјем и ватром.

БРЖЕ, ДАЉЕ, ЕФИКАСНИЈЕ И САВРЕМЕНИЈЕ

Потпуковник Иван Ристић, помоћник команданта за операције, у овој јединици провео је највећи део каријере. Као старешина који је обављао и командирске и штабне дужности, приближио нам је предности различитих система и правце у модернизацији артиљерије у савременим условима. Упитали смо га може ли се увек следити правац у развоју оруђа — брже, даље и ефикасније, а у последње време и модерније. Шта је све потребно да се то оствари?

— Прва артиљеријска оруђа, односно топови, појавили су се у Европи у средњем веку (XIV веку) као наследници справа из старог века које су употребљаване за опсадна дејства, рушење утврђења и дејство по противнику са дистанце. Захваљујући

научнотехнолошким иновацијама, артиљерија је доживела развој кроз векове, а прогрес у том погледу је посебно присутан данас. Ми смо непосредни сведоци модернизације постојећих и развоја нових артиљеријских система. Припадници Мешовите артиљеријске бригаде, као и старешине које припадају роду артиљерије, а налазе се у другим јединицама ВС, прате савремене трендове и искуства из актуелних оружаних сукоба, извлаче поуке и примењују научено у обуци. Истовремено, у сарадњи са научнотехнолошким заједницом на нивоу Војске Србије и Републике Србије доприносе процесима модернизације и развоју више пројеката иза којих стоји домаћа интелигенција (ВТИ, ЈП „Југоиморт – СДПР“, ТОЦ, „Прва петолетка“ из Трстеника, „Крушик“ Ваљево, „Слобода“ Чачак и други). С друге стране, свако ново решење и свака имплементирана иновација доносе промене по дубини, у начину употребе јединице, тактици и логистици. Темпо борбених дејстава данас намеће многе иновације, а време од изналажења решења до његовог увођења никада није било краће. Свесни смо да једно решење може да чини велику промену на бојишту и посвећени смо овом процесу.

Домет и учинак по циљу дејства одувек су били карактеристике нашег рода, али данас се истичу и неке друге способности у артиљерији. Поред повећаног дмета, много смо урадили на мобилности

и заштити наших јединица у борбеним дејствима и ове способности јединица постављамо међу прве приоритете приликом борбене употребе. Поред тога, брзина реаговања и прецизност као један од императива константно се унапређују процесима обуке и применом нових решења у артиљеријској муницији и новим системима аутоматизације и дигитализације на артиљеријским оруђима.

Потпуковник Ристић објашњава да је модернизацијом средстава и увођењем савремених система техничка и информатичка писменост састава за рад на сложеним системима прешла из пожељног у статус обавезног.

– Послуживање, прегледи и основно одржавање свих система у јединици и на терену у надлежности су пре свега послужилаца и командира, тако да се за рад на системима подразумева одређени степен обучености и способности за основно одржавање склопова и подсистема. Када на то додате чињеницу да је у питању род који је окосница ватрене моћи јединица КоВ-а, нема места компромисима. Артиљерија, и поред тога што је задржала елементе традиционалног рода (по узору на артиљерце ослободилачких ратова Србије, посебно артиљерце из Великог рата), није изгубила корак у трци са технолошким иновацијама. Напротив, бројни артиљеријски системи којима ВС данас располаже, као што су СТХ 155 mm НОРА Б-52 М15, СХ 122 mm „гвоздика“ – усавршена, СВЛР М17

и M18 „огањ”, те други ракетни системи и оруђа, представљају сведочанство да се артиљерија развија и не предаје.

Потпуковник Ристић додаје да се паралелно са унапређењем оруђа и лансера одвија и процес развоја муниције.

– Данас осим стандардних, тренутно-фугасних пројектила и упаљача са тренутним и успореним дејством за гранате и ракете, имамо различита техничка решења за пројектиле с повећаним дометом, који се постиже применом аеродинамичких решења и гасогенератора, као и реактно потпомогнутих пројектила (активно-реактивне гранате). Поред наведеног, у употреби су нове генерације ракетних мотора са повећаним дометом. Један од видова за повећање прецизности јесте муниција са ласерским навођењем на циљ и навођење артиљеријске муниције путем система за глобално позиционирање.

Конструктори се труде да понуде савремена техничка решења и унапређења муниције и упаљача за одређени систем, а ради се и на повећању безбедности приликом руковања њима. Такође, треба напоменути и велики напредак на пољу система за аутоматско пуњење и модуларне системе који могу да користе различите врсте муниције. Поред масовности и брзине пуњења, могућност складиштења већег броја пројектила или ракета у саму шасију оруђа и употреба специјалних логистичких возила поједноставили су снабдевање и смањили број људи и возила на терену, уз унапређење могућности и начине употребе.

Питамо га да ли се данас занемарују тобције и хаубичари, а форсирају ракеташи.

– Артиљеријски официр Војске Србије мора да познаје основе функционисања свих врста артиљеријских система. Не постоји једно најбоље решење које фаворизујемо, свака врста артиљеријског оруђа има одређене предности у конструкцијским решењима, муницији, мобилности и другим могућностима. Избор средства, односно јединице за конкретни задатак, врши се у односу на потребе подржаване јединице и карактеристике циља. Задатак артиљеријског официра на терену је да обезбеди ватрену подршку према наређењу команданта, односно да рукује ватром артиљеријске јединице, а исто тако штабни официр артиљерије има задатак да сагледа могућности јединица на терену и предложи претпостављеном команданту најбољу варијанту употребе. Током школовања и усавршавања стичемо знања и развијамо вештине на свим врстама система, а пракса на терену, у обуци и на вежбама омогућава нам да испољимо креативност и употребимо своје могућности на најбољи начин.

За разлику од давања предности некој од наведених, условно речено, специјалности, ми у јединици, поред такмичарског, истичемо и колективни дух, који мора бити оплемењен иновативношћу, промишљањем, личним примером, иницијативом, знањем, вештином, способностима заменивости и брзог прилагођавања променама и рада на различитим артиљеријским системима и другим позитивним особинама који доприносе борбеној готовости јединице и личној спремности појединца. Тако да није битно у којој групи артиљераца се тренутно налазите, већ да имате знање и способности рада на системима са

којима артиљерија данас располаже и располагаће у будућности.

Питање које смо поставили потпуковнику Ристићу било је и да ли данас превласт има такозвана артиљерија на точковима у односу на гусеничне верзије.

– Оба конструкцијска решења артиљеријских оруђа (на гусеницама и на точковима) имају одређене предности, пружају високу проходност и мобилност са одређеним специфичностима у погледу терена на коме се употребљавају. Артиљеријски системи који су инсталирани на возило са точковима омогућавају лакше и брже кретање по уређеним саобраћајницама, док артиљеријски системи са гусеницама омогућавају бољу проходност у тешким условима, а због површине пријањања на подлогу не захтевају додатну стабилизацију приликом гађања. У погледу конкретног избора између наведених варијанти, до изражаја долазе карактеристике оруђа, потребе јединица, конфигурација и карактеристике терена на ком се изводи операција, радијус кретања и могућности за премештање и дејство. Тако да, у односу на карактеристике терена Републике Србије, и гусеничари и точкаши имају своје место и улогу.

На претходним вежбама видели смо да артиљерци у раду користе дроне и беспилотне летелице, а потпуковник Ристић објашњава њихову улогу.

– Даљински пилотирани беспосадни системи (дронове) нашли су примену у различитим задацима у Мешовитој артиљеријској бригади. Пратимо савремене тенденције развоја и усвојили смо нове технологије и способности нових система. Од употребе комерцијалних летелица дроне у задацима извиђања, коректуре ватре, до употребе паметне муниције која обезбеђује навођење на циљ са високом прецизношћу и система лутајуће муниције, односно дроне камиказа, како их често називамо. Уградња различитих типова сензора на ове летелице омогућила нам је да ефикасније извршавамо различите задатке у оквиру ватрене подршке. Даљински пилотирани беспосадни системи су за кратко време постали битан део наших јединица. Након обуке у Уједињеним Арапским Емиратима, наша јединица опремљена је беспилотним ваздухопловима СМ-2М, а континуирано унапређујемо и способности за њихову успешну употребу.

Незаобилазна су била и питања да ли се артиљерци могу потпуно ослонити на савремену технику и да ли је дошло време да се напусте старе добре планшете. И уопште, колико је човек значајан у тој трци са техничко-технолошким иновацијама. Да ли постоји нешто што је само њему Богом дано?

– Сва средства у употреби у нашој и осталим јединицама Војске Србије пролазе

детаљно опитовање пре употребе, а одржавање се врши у складу са прописаном динамиком и без икаквих компромиса. Високу поузданост наших средстава доказали смо на домаћем терену и у међународном окружењу и немамо сумње у могућности и поузданост средстава. Ипак, људски фактор је увек кључан и искуства која стичемо у току обуке и употребе средстава су веома значајна. Обука доноси поверење у могућности средстава и самих лица која раде са њима, а на тај начин се изграђује и колективни дух. Иначе, артиљерија је вештина која је у основи заснована на науци (тригонометрија и физика). Упркос аутоматизацији система за припрему елемената за гађање и коректуру, сваки артиљерац мора да разуме основе руковања артиљеријском ватром. Популарни „хиљадити“, како зовемо милирадијан, никада неће нестати као основно питање за проверу знања у артиљерији. Иако је функција планшете данас више контролна, него што се користи као основно средство за одређивање елемената за гађање, од изузетног је значаја за рачуначку службу у јединици, јер омогућава одређени вид графичке визуелизације елемената за гађање и борбеног распореда јединице која извршава гађање и циља, тако да се евентуалне грешке могу јасније уочити, односно не могу бити сакривене у маси података и бројки. Нагласио бих да осим стварне – физичке планшете од дрвета, постоји и електронска планшета која се може видети на монитору.

Поред планшете постоје и други артиљеријски прибори и инструменти (као што су артиљеријска бусола, снопар, курвиметар, ласерски даљиномер и друго), које сваки старешина мора да познаје, а и војници у складу са дужностима. Осим улоге у обуци, ова средства не траже посебне услове за рад нити посебно напајање, а једини фактор ометања јесте необучено лице које ради са њима. Наравно да су савремени балистички рачунари и мултисензорске платформе

значајно скратили време рада рачуначких јединица у артиљерији, али наши припадници се обучавају да изврше задатке у свим условима и на свим средствима, те су у том смислу прибори и инструменти земаљске артиљерије и даље присутни, с циљем контроле рада аутоматизованих и дигитализованих система, и представљају крајњу и резервну опцију, уколико сви други основни и резервни системи откажу. Упркос страховитом технолошком пробоју на пољу рачунара и примене модела дубоког учења и вештачке интелигенције, сматрамо да је човек и даље кључан фактор.

ПОДОФИЦИРСКИ КАДАР У БРИГАДИ

У функцији подршке командовању, подофицерски кор негује традиције и вредности

Главни подофицер
у бригади
заставник прве класе
Бојан Вучковић

артиљеријских подофицира. Брига о подофицирима и војницима и њиховим стручним и каријерним усавањањима, неке су од најважнијих дужности које се обављају у бригади. О том посебном кадру разговарали смо са заставником прве класе Бојаном Вучковићем, главним подофициром у бригади, који је ту дужност примио пре нешто мање од две године.

— У нашој јединици је нераскидив дух заједништва колектива и тиме се посебно поносимо. Успели смо да одржимо ову за артиљерце традиционалну вредност, али и да усвојимо и развијемо нове вештине и способности, које су неопходне за различите специјалности данас. Структура бригаде, у односу на ону од пре десет или петнаест година, донела је много новина, нове дужности и савремена средства. Могу да изразим само задовољство због труда и залагања које подофицири и професионални војници показују на усвајању нових знања и вештина. У протеклом периоду упутили смо значајан број професионалних војника и подофицира на различита стручна усавања како у земљи, тако и у иностранству. Такође, велику пажњу посвећујемо и каријерном усавањању подофицира и професионалних војника. Од најбољих професионалних војника кроз модел курса на лидерском курсу који реализујемо у јединици и основном курсу за подофицире који се реализује у Центру за обуку и усавања подофицира, добили смо стручне и квалитетне подофицире који разумеју снагу и ватрену моћ ове јединице, показују иницијативу у обуци и раду са људима, завређују поштовање претпостављених и потчињених. Тиме смо омогућили континуитет у преносу знања са старијих и искуснијих подофицира на млађе.

Заставник прве класе Вучковић каже да је значајан и број подофицира који су у бригаду дошли након завршеног војностручног оспособљавања на Курсу за подофицире из грађанства, којима је исто посвећена велика пажња.

— Резултати рада са њима видљиви су већ њиховим постепеним увођењем у почетне дужности. Уз значајно побољшање стандарда припадника, а овде пре свега мора да поменем стварање услова за одлазак професионалних војника у пензију и могућност заснивања радног односа на неодређено време, верујем да смо на правом путу да наставимо са унапређењем способности за реализацију наменских задатака. Стално радимо на обуци за различите артиљеријске специјалности, а квалитет људства и мотивација наших припадника омогућавају нам да искажемо тежиште тамо где је најбитније. Главни подофицири у дивизионима и ја свакодневно пратимо стање у јединицама бригаде, саветујемо млађе и усмеравамо их у раду. Обавеза

Потпуковник
Дејан Павловић

увек има, али могу да кажем да наши војници и подофицири могу да се поносе својом јединицом и резултатима свога рада.

НАЈБОЉА ЈЕДИНИЦА КОВ У 2025.

Потпуковник Дејан Павловић је само неколико месеци командант Самоходног топовско-хаубичког артиљеријског дивизиона 155 mm, али је пријемом дужности добио посебну одговорност — да оправда титулу најбоље јединице Копнене војске у 2025. години, коју је она заслужила резултатима свога рада, али и другим параметрима.

Самоходни топовско-хаубички артиљеријски дивизион 155 mm НОРА Б-52 формиран је 2020. од искусних старешина и војника из бригаде и, захваљујући темељним припремама и професионалним односом према новом средству, за кратко време оправдао је указано поверење.

— Резултати колективне обуке, нарочито артиљеријских бојевих гађања дивизиона у претходној години, стање у јединици, учешће у активностима међународне војне сарадње, где смо успешно реализовали бојева гађања са припадницима Националне гарде Кипра и оружаних снага Републике Азербејџан, учешће на војној паради „Снага јединства”, али и неки други параметри као што су задовољство припадника јединице са условима рада, класификовали су овај дивизион за најбољи у Копненој војсци у протеклој години. Истакао бих да је ово резултат и претходног команданта, потпуковника Александра Цветковића, који је командовао дивизионом од формирања до пре неколико месеци, када је отишао на наредну дужност, али и свих припадника дивизиона, официра, подофицира, војника и цивилних лица, као и свих успешно изведених вежби и гађања од формирања дивизиона. „Сви за једног, један за сви”, како каже славни Светислав Пешић, а наши артиљерци су свесни неопходности тимског рада. Имамо младе и паметне момке и девојке, имамо и искусне старешине и војнике. Заједно, мислим да смо тим који побеђује, јер смо за релативно кратко време усвојили ново средство, успешно извршили све задатке, јачали колектив и тимски дух. Спремни смо за предстојеће задатке и увелико смо се посветили припремама за ЗТВБГ „Победник 2026”, која нас очекује у септембру — истиче потпуковник Дејан Павловић.

Упитали смо га колико су уведене новине олакшале рад командирима и послугама.

— Унапређења на савременим артиљеријским системима значајно су смањила број послужилаца на њима, али и физичке напоре послуге. Истовремено, аутоматизацијом система за прикупљање и обраду метеоролошко-балистичких услова за гађање и припрему елемената, командири могу више да се посвете

раду са послужоцима и тактици. Цео процес, од извиђања елемената борбеног реда, преко њиховог поседања, извршења ватрених задатка и премештања јединице односно напуштања елемената борбеног реда, вишеструко је скраћен и олакшан. С друге стране, ове промене траже континуиран рад и увежбавање радњи на сложеним системима, где до изражаја долазе способности извођача обуке да пренесу знање и увежбају послужоце, а затим и способности самих послужилаца система. Уз то, циљ нам је да обезбедимо заменљивост и да у складу са смерницама претпостављене команде обучимо што већи број припадника за употребу савремених средстава.

ПРИПАДНИЦИ ЈЕДИНИЦЕ О СВОЈИМ ИСКУСТВИМА

Капетан прве класе Душан Марковић командир је батерије топ-хаубице 152 mm М-84 НОРА. Гађао је после обуке у Чешкој и код нас батеријом лансера ракета самоходног вишецевног РМ-70 „вампир”. О својим искуствима прича.

– Имам срећу да сам од прошлог Дана артиљерије гађао својом батеријом НОРА 152 mm М-84 и са батеријом „вампира”. Системи се прилично разликују, начин припреме за дејство је различит, али у основи, сваки артиљеријски официр може да изведе гађање и класичном и ракетном артиљеријом. Нова средства се лако усвајају када поседујете знање. Иако је топ-хаубица 152 mm М-84 НОРА доказано и поуздано оруђе у Војсци Србије, увођење ЛРСВ 122 mm РМ-70 „вампир” доноси кључну предност кроз потпуну аутоматизацију система. Захваљујући рачунаром преносу података, прорачунима и аутоматском заузимању елемената, време од уочавања циља до самог дејства сведено је на минимум. У контексту савремене модернизације, ова уштеда времена је неопходна за ефикасно извршење задатака и максималну заштиту људства кроз брз маневар. Рад на „вампирима” значајно је другачији од вучне хаубице, овде имамо једно изузетно моћно, сложено и савремено средство које је знатно унапредило наше способности за извођење артиљеријско-ракетних дејстава.

Потпоручник Емилија Ђорђевић је командир вода у дивизиону самоходних топ-хаубица 155 mm НОРА Б-52 М15 и налази се на првој дужности у јединици, у коју је

Капетан прве класе
Душан Марковић

Потпоручник
Емилија Ђорђевић

Старији водник
Данијел Радивојевић

дошла након Војне академије, 14. септембра 2024, на Дан артиљерије.

– Током рада у дивизиону од почетка сам се сусрела са бројним изазовима и задацима које сам, вођена професионалном мотивацијом и жељом за усавршавањем, настојала да реализујем на највишем нивоу. Рад у овој јединици за мене је представљао значајан корак у професионалном сазревању и прилику да знања и вештине стечене током школовања применим у реалним условима. Самоходни топовско-хаубички артиљеријски дивизион, уз подршку команданта и командира батерије, знатно је допринео мом професионалном развоју и јачању личности. Ангажовање на различитим задацима, од припремних артиљеријских бојевих гађања до приказа способности и других облика обуке, омогућило ми је да стекнем драгоцено искуство, усавршим командне способности и изградим веће самопоуздање у обављању старешинске дужности. Изузетна ми је част што сам током рада у батерији била део јединице која је била ангажована у реализацији свих значајнијих задатака дивизиона.

Потпоручник Ђорђевић се и данас са поносом и задовољством сећа бројних тренутака.

– Од почетка рада у овој јединици учествовала сам на 32 артиљеријска бојева гађања, што је знатно допринело изградњи мог самопоуздања и сигурности у извршавању задатака, али и поставило чврст темељ за даљи професионални развој и каријеру. За мене терен представља много више од места на којем се реализује обука. Он је симбол изазова, одговорности и непрекидног усавршавања. Управо на терену старешине стичу искуство, уче да доносе одлуке у сложеним и захтевним ситуацијама и спознају значај поверења које им њихови људи указују. Рад у овом дивизиону научио ме је да старешина мора бити спреман да своје људе успешно води кроз сваку ситуацију, да доноси одлуке под притиском и, пре свега, да својим примером буде узор другима. То су вредности које ћу понети са собом у даљој каријери, свесна да се поверење, одговорност и лидерство не стичу само знањем већ пре свега радом, искуством и личним примером. Период проведен у Самоходном топовско-хаубичком артиљеријском дивизиону за мене је важан део професионалног пута. Управо ту сам направила прве кораке као старешина, суочила

се са одговорношћу коју та дужност носи и стекла искуства која ће представљати основу за све изазове који ме очекују у даљој каријери.

Старији водник Данијел Радивојевић је командир одељења у дивизиону и важи за вредног и способног подофицира беспрекорне дисциплине и изражених лидерских способности. У претходној години понео је значку примерног подофицира у бригади.

– Мешовита артиљеријска бригада је прва јединица у којој сам започео војничку каријеру 2010. године, као професионални војник. Труд и залагање нису прошли непримећено, па су ме на основу резултата рада претпостављене старешине предложиле за упућивање на каријерна усавршавања, где сам искуства са терена надоградио пре свега знањем из тактике и методике извођења обуке, након чега сам промовисан у подофицира. Када пређете пут од војника до командира одељења, знате како ваши потчињени размишљају, шта их умара и шта им је потребно да пружи максимум. Ауторитет се не намеће чином, већ се гради личним примером, а вођство се не мери речима и командом, већ делима и стабилношћу у најтежим тренуцима. Трудим се да у раду оправдам указано поверење, да примењујем највише стандарде професије, војне дисциплине и одговорности, да дајем лични пример и осигурам максималну ефикасност у раду одељења.

Разводник
Кристијан Живковић

Механичар
Миодраг Станковић

Разводник Кристијан Живковић професионалну службу у топовско-хаубичком артиљеријском дивизиону 152 mm НОРА М-84 започео је у марту, након завршеног служења војног рока.

– Ниједног тренутка се нисам покајао што сам одабрао да заснујем радни однос у овој јединици. Ово је частан и поштен позив, остали војници и старешине су ме прихватили и немам осећај да радим тек неколико месеци. Себе видим у овој јединици и у будућности и препоручио бих свима који се размишљају да крену путем професионалног војника да пробају, могу само да добију, војска је сјајно искуство и испуњење снова сваког детета на неки начин.

Миодраг Станковић је механичар за артиљеријско наоружање. Службу је започео 1996. у Приштини, а у овој бригади је од 2021. године. Током каријере радио је на одржавању различитих артиљеријских система и оруђа, а данас му је једна од дужности одржавање ЛРСВ „вампир”.

– То је једно савремено и комплексно средство, за које не могу да кажем да ми није било изазов. На моју радост, систем „вампир” осим што је ефикасан, важи и за изузетно поуздан, па сем редовног одржавања не очекујемо неке посебне изазове. Ако затреба, наравно да смо спремни да одговоримо и на њих – истиче војни службеник Станковић, у јединици познат под надимком „Павароти”, због љубави према певању. ■

